

σχελιέ, εθεώρησε μολεταῦτα καθήκον ἐαυτῆς νὰ διατηρήσῃ τὰ ὑπ' αὐτοῦ θεσμιθεθέντα, διότι αὕτη τοῦτο μόνον ἐνθυμεῖτο, ὅτι ὁ 'Ρισχελιέ ἐκράτυνε τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν· διὸ καὶ μίαν τῶν ἡμερῶν, ἐνῷ εθεώρει εἰκόνα τινα τοῦ Καρδινάλιου εἶπεν· « Ἐάν τῶρα ἐξῇ ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἤθελεν εἶσθαι παρὰ ποτε ἰσχυρός· » διότι ἡ βασίλισσα ἀναλογίζετο μᾶλλον τὰς ἐκδουλεύσεις, ὅσας ἠδύνατο τις νὰ πράξῃ ὑπὲρ τοῦ Κράτους, παρὰ τὰς πρὸς αὐτὴν γενομένας· καὶ φοβουμένη μὴ προδοθῇ ὑπὸ τῶν μεγιστάνων, ὅσοι εἶχον συμφέρον νὰ καταστρέψωσι τὴν πολιτικὴν τοῦ 'Ρισχελιέ, ἀνέθεσαν ἅπασαν αὐτῆς τὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν Μαζαρίνον. Ὡς οὖν, ὡς ξένος, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐλπίσῃ ἀληθῆ ὑποστήριξιν εἰμὴ παρ' αὐτῆς καὶ μόνον. Ἡ τοιαύτη δὲ διαγωγή τῆς Ἀννας μητρὸς Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ', δικαίως συνεκρίθη μὲ τὴν τῆς Βλάχας τῆς Καστιλλίας, μητρὸς τοῦ Ἀγίου Λουδοβίκου ὡς πρὸς τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς βασιλείας τοῦ υἱοῦ της. Ἦτον ἀδύνατον ἡ ἐπὶ τῆς ὑπουργίας τοῦ 'Ρισχελιέως σχηματισθεῖσα ἀντιπολίτευσις νὰ μὴ ἐπιδείξῃ τὴν δυσαρεσκειάν της. Οὐδέποτε οἱ Γάλλοι ὑπέκυψαν ἐκουσίως. Ἀντιβασίλειος ἐξ Ἰσπανίας καὶ Ἰταλὸς πρωθυπουργός, ἀνεκάλουν εἰς τὴν μνήμην τῶν Γάλλων τοὺς δυστυχεῖς καιροὺς τῆς Αἰκατερίνης καὶ τῆς Μαρίας τῶν Μεδίκων καὶ τοῦτο ἤρκει νὰ διερεθίσῃ τὴν ἀντιπολίτευσιν. Οἰκονομικοὶ τινας συνδυασμοί, ἐνεργηθέντες ὑπὸ τινων Ἰταλῶν, ἤρκεσαν νὰ προκαλέσωσι τὴν ἐπίδειξιν τῶν δυσαρεστημένων, ὅθεν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἤρχισαν αἱ παραχαί καὶ οἱ πόλεμοι τῆς Σφενδόνης· ἐποχῆς ἀξιοσημειοῦτου, καθ' ἣν ὅλα τὰ κόμματα συνηνώνησαν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ λάβωσι μὲν μέρος εἰς τὴν διοίκησιν τῆς πατρίδος τῶν, εὐδὲν ὅμως συνέλαβε τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ φέρῃ νεωτερισμὸν τινα. Οἱ πρίγκιπες καὶ οἱ λοιποὶ ἄρχοντες προσεπάθουν νὰ ἐπαναφέρωσι τὴν παλαιὰν μοναρχίαν, ἡ βασίλισσα ὅμως ἐπέμενε νὰ διατηρήσῃ αὐτὴν ὅπως τὴν κατέστησε ὁ 'Ρισχελιέ. Ἀφ' ἐτέρου τοῦ Συνεδρίου δόσαν αὕτῃ τὸν ἀντιβασιλείαν ἐνόμιζεν ὅτι εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ κανονίσῃ τὴν διαγωγὴν τοῦ βασιλικοῦ συμβουλίου. Ὁ λαὸς, εἰς τὴν προκειμένην περιστασιν κολακευόμενος, εθεώρει φίλους τοὺς φωνασκούντας κατὰ τῶν φέρων, πληθύνων εὐχαρίστως, διὰ νὰ καταβάλῃ τὸν Μαζαρίνον, πλείοτερον ἀφ' ὅσα ὁ ὑπουργὸς οὗτος τὸν ἐπέβαλε ποτέ. Ἐν τούτοις εἶτε ὁ Μαζαρίνος ἐθριαμβεύει, εἶτε ὁ μέγας Κονδῆ καὶ αὐτὸς ὁ Καρδινάλιος τοῦ 'Ρέτῃ, ἡ ἐπάνοδος τῆς ἀπολύτου ἐξουσίας κατέστη ἀναπόφευκτος, διότι οὐδεὶς τῶν ἀρχηγῶν τούτων διελογίσθη ποτέ νὰ καταστρέψῃ τὸ ἔργον τοῦ 'Ρισχελιέ. Πρέπει νὰ πεισθῶμεν περὶ τούτου, ὅπως ἐννοήσωμεν ἅπασας τὰς μεταξὺ τῶν διαφόρων κομμάτων γενομένας μεταβολάς, καὶ διατί· εἰ μᾶλλον κατὰ τῆς αὐτῆς ἐρεθισμένης ἐπανήρχοντο πρὸς αὐτὴν, ἅμα αὕτῃ ἐκολάκευε τὰς ἀτομικάς αὐτῶν φιλοδοξίας. Ἡ Ἀννα τῆς Αὐστρίας προσεφέρθη μὲ θάρρος καὶ ἐπιμονήν, δι' ἣν οὐ μόνον ἐλαμπρύνθη, ἀλλὰ καὶ προσεέλκυσε εἰς αὐτὴν μέχρι τοῦ θανάτου της, τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὴν ἀγάπην Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'.

Ἡ βαθυτάτη λύπη ἣν βασιλεὺς οὗτος κατὰ τὸν θάνατον της ἠεθάνθη, τὰ δάκρυα ὅσα ἔχυσε εἰς ἐπιστολάς, ὅσας κατὰ τὴν λυπηρὰν ἐκείνην στιγμὴν ἔγραψε, ἀρκούσι νὰ δικαιώσωσι τὴν βασίλισσαν κατὰ τῶν προσφθεισῶν αὐτὴ κατηγοριῶν, ἐπὶ τῆς βασιλείας Λουδοβίκου τοῦ ΙΓ' κατὰ τῶν ὕβριστικῶν περὶ τῆς διαγωγῆς τῆς σφῆρας, ἐν καιρῷ τῶν πολιτικῶν περιστάσεων.

Καὶ πραγματικῶς εἶδομεν τὴν Ἰσπανίαν ἐνουμένην μετὰ τῶν παραχραιοῶν ἀνταποκρινομένων μετὰ τὸ Συνέδριον τῶν Παριζίων, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιβαρύνωσι τὴν κατηγορηθεῖσαν ταύτην βασίλισσαν ὡς προτιμήσασαν τὰ συμφέροντα τῆς Ἰσπανίας, ἀπὸ τὴν δόξαν τῆς Γαλλίας.

Ἀλλ' ἡ βασίλισσα αὕτη κατώρθωσε νὰ κατασβέσῃ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον ἀνευ οὐδεμιᾶς παραχωρήσεως, καὶ παρέδωκεν εἰς τὸν πρωτότοκον υἱὸν της τὴν ὑπ' αὐτῆς ἐνισχυθεῖσαν ἐξουσίαν. Αὕτη ὠκοδόμησε τὴν λαμπρὰν Ἐκκλησίαν τῆς Βαλ-δε-Γράς ἥτις ἐπιδεικνύει ἀρκούντως τὴν διὰ τὰς τέχνας φιλοκαλίαν της· ἀγαπωμένη καὶ σεβομένη ὑπὸ τῶν τέκνων της, τὸ πλείστον τῆς ἡμέρας καταγινόμενη εἰς ἔργα θεάρεστα ἀπέθανε ἀπὸ καρκίνου τὴν 20 Ἰαννουαρίου 1666· ἐν ἡλικίᾳ ἐβδομήκοντα τεσσάρων ἐτῶν. Πάντες γινώσκουσι τί ἀπεκρίθη εἰς τὸν καρδινάλιον Μαζαρίνον θελήσαντα νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς αὐτὴν ἐφρόνι περὶ τοῦ ἔρωτος Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ', ὅστις νέος ἔτι ὢν, ἠράσθη μίας τῶν ἀνεψιῶν τοῦ ὑπουργοῦ τούτου, προσποιουμένου ὅτι ἐφοβεῖτο γάμον τοιοῦτον· « Ἐάν ὁ Βασιλεὺς ἠδύνατο νὰ πράξῃ τὸ τοιοῦτον· ἀτόπημα, ἤθελον ὁμοῦ μετ' αὐτοῦ δευτερότοκον υἱὸν μου τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους, κατὰ τοῦ βασιλέως καὶ καθ' ἡμῶν. » Ἡ βασίλισσα αὕτη τοσοῦτον ὑπὲρῆφρανος διὰ τὴν θέσιν της, ἀκλόνητος εἰς τὴν δυστυχίαν καρτερὰ εἰς τὰ πρὸ τοῦ θανάτου της ἀλγῆ, ἐπεριποιεῖτο τόσον πολὺ τὸν ἑαυτὸν της, ὥστε ὁ καρδινάλιος Μαζαρίνος τῇ ἔλεγε· « Κυρία ἐάν ὑπάγετε εἰς τὴν κόλπασιν » ἢ ἐλ' εἰσὶν αἰτία τὸ ὅτι κατακλίνεσθε ἐπὶ συνδόνων » ἐκ πανίου Ὀλλανδικοῦ. Ἠγάπα ὑπὲρ τὸ δέον τ' ἄνην, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποφέρῃ τὴν θέαν τῶν ῥόδων, οὔτε καὶ τὴν ἐπὶ χάρτου εἰκόνα αὐτῶν. Ἐν καιρῷ τῶν παραχρῶν τῆς Σφενδόνης, προσεδιήθη ὁ ἰδιωτικὸς αὐτῆς βίος, πλὴν εἶναι εὐκλὸς νὰ ἐννοηθῇ ὁ λόγος κατὰ τὰς ἐμφυλίους διχονοίας· ἡ συκοφαντία καὶ ἡ ὠμότης εἶναι τότε παρεπόμενα ἀφευκτά.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΑΙ ΡΟΓΓΗΡΟΣ.

Δύω ταῦτα, ὁ μὲν Ἰσπανὸς, ὁ δ' ἕτερος Γάλλος ἦσαν σιδηροδέμιοι ἐν Ἀλγερίᾳ· ὁ πρῶτος ἐκαλεῖτο Ἀντώνιος, Ρογγῆρος ἦεν τὸ ὄνομα τοῦ συναϊμαλίου του. Κατὰ τύχην εἰς τὴν αὐτὴν διωρισμένοι ἐργασίαν εἶχον συνδέσει πρὸς ἀλλήλους φιλίαν στενὴν, ἐν ἣ εὗρισκον παραμυθίαν τῶν δυστυχιῶν, ἀνακούρισιν τοῦ ἐπαχθοῦς βάρους τῶν ἀλύσεων, καὶ ἀναψυχὴν τινα τῶν σκληροτέρων πόνων.

Ὁ Ἀντώνιος λοιπὸν καὶ ὁ Ρογγῆρος ἀπῆλθον πάσας τὰς ἡδονὰς τῆς φιλίας, αἰσθήματος κατὰ δυστυχίαν ὀλίγον ἐγνωσμένου παρὰ τῶν ἀνθρώπων· διεκρίνον ἀλλήλοις τὰς δόδυνας καὶ λύπας τῶν συνδιεχόντων περὶ τῆς εἰκογενείας τῶν, τῆς πατρίδος τῶν, καὶ τῆς γαῖας, ἣν ἐμελλον νὰ αἰσθανθῶσιν, ἐάν ποτὲ ἐλευθερύντο· συνέχλαιον τέλος ἐναγκαλιζόμενοι, καὶ ἡ ἀνακούρισις αὐτῇ, δι' ἣν ἀείποτε θερμὰς πρὸς τὸν ὕψιστον ἀνέπεμπον εὐχαριστίας, ἤρκει αὐτοῖς, ὅπως ὑποφέρωσι τὴν δουλείαν καὶ τοὺς κόπους εἰς τοὺς ἑποικοὺς ἦσαν καταδικασμένοι.

Συνειργάζοντο εἰς τὴν κατασκευὴν ὀρείνης τινοῦ δοῦ· ὁ Ἰσπανὸς ἵσταται, καταδιβάει· τοὺς ἀπρηδωμένους

βραχίονάς του, καὶ προσβλέψας ἀπενῶς τὴν θάλασσαν φίλε μου, εἶπεν, ἐκ βαθέων στεναῶν, πᾶσαι αἱ εὐχαὶ μου, αὐτὴ ἡ ψυχὴ μου τείνουσι πρὸς τὰς ἐσχατίας τοῦ πελάγους τούτου! Διατὶ νὰ μὴ δύναμαι νὰ τὸ διαπλεύσω μετὰ σοῦ; Νομίζω πάντοτε, ὅτι βλέπω τὴν σύζυγόν μου, τὰ τέκνα μου ὀρέγοντα ἀπὸ τῆς παραλίας τῶν Γαδεΐρων πρὸς ἐμὲ τὰς χεῖράς των, ἡ θρηγνύοντα τὸν θάνατόν μου!

Ὁσάκις ἐπανήρχετο εἰς τὸ ὄρος ἐδυθίζετο εἰς τὴν ἐπώδυνον ταύτην ἰδέαν, καὶ τὸ μελαγχολικόν του βλέμμα ἐπροσῆλτο εἰς τὸ ἄπειρον ἐκεῖνο διάστημα, ὅπου τὸν διεχώριζε τῆς φίλης αὐτοῦ πατρίδος· νεοὶ δὲ τῶ ἐξέφρευον στεναγμοὶ ἀείποτε βαθύτεροι, ἀείποτε ἀλγυνότεροι.

Ὁ Ἀντώνιος ἐναγκαλιζέται μίαν τῶν ἡμερῶν μετὰ παραφορᾶς τὸν Γάλλον.

— Φίλε μου! . . . φίλε μου! βλέπω ἐν πλοῖον! Ἰδοὺ, κύτταξε· ν' ἀπατώμαι! . . . Δὲν τὸ βλέπεις; Δὲν θὰ ἀράξῃ ὅμως ἐνταῦθα· διότι ἀποφεύγουσιν, ὡς γνωρίζεις, τὰ βαρβαρικά παράλια . . . ἀλλὰ . . . αὐρίον, ἐὰν θέλῃς, Ῥογήρε . . . τὰ δεινὰ μὰς παύουσιν! Ἐλευθερώμεθα!

— Ἐλευθερούμεθα!

— Ναί, αὐρίον, τὸ πλοῖον ἐκεῖνο θέλει πλεύσει διώ περιπὺ λούγας μακρὰν τῆς ἀκτῆς, καὶ τότε ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ βράχου τούτου ριπτόμεθα εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ, ἡ φθάνομεν τὸ πλοῖον, ἡ ἀπολλύμεθα. Ὁ βάντος δὲν εἶναι προτιμότερος τῆς στυγεράς δουλείας;

Ἐὰν νὰ σωθῇς δύνασαι, τῷ εἶπεν ὁ Ῥογήρος, θέλω ὑποφέρει μετὰ πλείονος καρτερίας τὴν τάλαντα τύχην μου. Δὲν ἀγνοεῖς, Ἀντώνιε, πόσον μοι εἶσαι προσφιλεῖς! ἡ φιλία αὕτη, ἥτις μὲ συνδέει μετὰ σοῦ, ἔσο βεβαίως δὲν θέλει παύσει παρὰ μετὰ τὴν ζωὴν μου· μίαν δὲ μόνην χάριν σε ζητῶ· φίλε μου· ὑπάγε νὰ εὕρῃς τὸν πατέρα μου . . . ἄς μάθῃ . . .

— Νὰ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα σου ἀγαπητέ μοι Ῥογήρε; Ἄ! τί προτιθεσθαὶ νὰ κάμῃς; Εἶναι δυνατόν, νομίζεις, νὰ εὐτυχίσω, ἡ μίαν μόνην στιγμήν νὰ ἐπιζήσω ἐγκαταλιμπάνων σε ὑπὸ τὴν πολυδύνον δουλείαν βαρυθυμοῦντα; . . .

— Ἄλλ' Ἀντώνιε, δὲν ἤξεύρω παντάπασιν νὰ κολυμβῶ, ἐνῶ ἐὺ γνωρίζεις.

— ἤξεύρω νὰ σὲ ἀγαπῶ, ὑπέλαβεν ὁ Ἰσπανός σφιγγὼν περιπαθῶς τὸν Ῥογήρον εἰς τὸ στήθος του· ζῶ δι' ἐσέ· θέλομεν σωθῇ ἀμφοτέροι. Ἄγε, ἡ φιλία θέλει μοι δώσει δυνάμεις, μὴ ἀμφοτέρω· θὰ κρατήσῃ ἀπὸ τὸν ζωστήρα μου τούτου.

— Ἀνωσελῶς σκέπτεσαι τοῦτο, Ἀντώνιε· διότι δὲν θέλω ὑποφέρει ποτὲ νὰ γίνω πρόξενος τῆς ἀπωλείας τοῦ φίλου μου· μόνῃ ἡ ἰδέα . . . Ἄφες με· ὁ ζωστήρ οὗτος δυνατόν νὰ μοι ἐκφύγῃ καὶ θὰ σὲ παρασύρῃ . . .

— Καλλίτερα Ῥογήρε, συναποθνήσκω. Ἀλλὰ πρὸς τί νὰ ἀποδειλῶμεν; Σοὶ τὸ προεῖπον· ἡ φιλία θέλει μ' ἐπισχύσει καὶ χάριν τῆς πρὸς σὲ διακαοῦς ἀγάπης μου θέλει θαυματουργήσῃ. Παῦρος ἐναντιούμενος εἰς τὸ σκεδῖόν μου . . . Τὸ ἀπεφάσισα . . . Παρατηρῶ, ὅτι οἱ φρουροὶντες ἡμᾶς τερατόμορφοι ἐρατῶταιμᾶς κατασκοπεύουσιν· ὑπάρχουσιν καὶ μετὰ αὐτῶν τῶν συνδεσμωτῶν μᾶς ἄνθρωποι τόσον σκληροὶ, τόσον ἀνάνδροι, ὥστε νὰ μᾶς προδώσωσιν. Ὑγίαινε· ἀκούω τὸν κώδωνα ἀνακαλοῦντα ἡμᾶς· ἀνάγκη νὰ χωρισθῶμεν. Ὑγίαινε, φίλτατέ μοι Ῥογήρε, εἰς αὐρίον.

Ἀφοῦ ἐκάτερος αὐτῶν ἐναγκαλιζέται εἰς τὴν ἰδίαν εἰρ-

κὴν του, ὁ μὲν Ἀντώνιος ὄλος παραδεδομένος εἰς τὸν σκοπὸν του, ἐστοχάζετο, ὅτι διαπλεύσας ἤδη τὴν Μεσσογειὸν εὐρίσκειτο ἐλεύθερος μετὰ τῶν συμπολιτῶν του, εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων του· ὁ δὲ Ῥογήρος ἀπεναντίας ἐφαντάζετο τὸν φίλον του θῦμα τῆς εὐτολμίας του, παρασυρθέντα ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, καὶ βορὰν τέλους ἰγθύων γενόμενον ὅτε ἴσως κηδόμενος αὐτοῦ μόνον ἐδύνατο νὰ σωθῇ καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τοὺς κόλπους εἰκογενεῖας ὀδυρομένης διὰ τὴν αἰχμαλωσίαν του. Ὅχι, εἶλεγεν, καθ' ἑαυτὸν ὁ ἐνάρτερος Γάλλος, δὲν θὰ ἐνδύσῃ ποτὲ εἰς τὰς δεήσεις τοῦ Ἀντωνίου, δὲν θέλω τῷ προξενήσῃ τὸν θάνατον, ὡς ἀμοιβὴν τῆς τοσοῦτον γενναίας καὶ εἰλικρινεῦς φιλίας του· ἄς ἐλευθερωθῇ αὐτός. Θὰ μάθῃ τοῦλάχιστον ὁ δύστηνος πατήρ μου, ὅτι εἰσέτι ζῶ, καὶ διατελῶ ἀγαπῶν αὐτὸν φίλοστοργώτατα.

Φεῦ! ἐπρεπε νὰ εἶμαι τὸ στήριγμα τοῦ γηράτος του, ἡ μόνῃ παρηγορία! τῷ ἤμην πολὺ ἀναγκαῖος· ἴσως ἤδη ψυχρὸβραγεῖ ἐν ἐνδείᾳ ἐπιποθῶν νὰ ἴδῃ, νὰ ἐναγκαλισθῇ τὸν υἱόν του! . . . Ἔστω ὁ Ἀντώνιος εὐδαίμων! θέλω οὕτω τελευτήσῃ ἥτιον ὀδυνηρῶς βίον πικρίας κατὰμεστον.

Τῇ ἐπαύριον δὲν ὑπῆγαν κατὰ τὴν συνήθη ὥραν νὰ ἀπάξωσι τῆς φυλακῆς τοὺς δούλους. Ὅθεν ὁ Ἀντώνιος κατετήκετο ὑπὸ ἀνυπομονησίας, ἐνῶ ὁ Ῥογήρος ἠγνόει ἐὰν ἐπρεπε νὰ χαίρῃ ἢ νὰ λυπῆται διὰ τὴν συγκυρίαν ταύτην.

Τέλος τοὺς ὀδηγοῦσι μὲν εἰς τὸ ἔργον των, πλὴν δὲν ἐδύναντο νὰ συνομιλήσωσιν· διότι ὁ κύριός των τοὺς εἶχε παρακολούθησει τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ὁ Ἀντώνιος ἤρνετο νὰ θεωρῇ τὸν Ῥογήρον, στεναῶν καὶ δεικνύων εἰς αὐτὸν ἐνίοτε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν θάλασσαν, εἰς τὴν θέαν τῆς ἐποίας ἡδυνάται νὰ κατὰσχῃ αἰσθητάματα ἐτοιμα πάντοτε νὰ ἐκδηλωθῶσιν.

Ἡ ἐσπέρα φθάνει, καὶ εὐρίσκονται μόνοι. Ἄς δρᾶξω μὲν τὴν στιγμήν, ἀνεφώνησεν ὁ Ἰσπανός προχωρῶν πρὸς τὸν συνδεσμωτὴν του. Ἐρχου!

— Ὅχι, φίλε, δὲν θέλω ὑποφέρει ποτὲ νὰ διακυβέσῃς δι' ἐμὲ τὴν ζωὴν σου! . . . Ὑγίαινε . . . Ὑγίαινε . . . Ἀντώνιε, σ' ἐναγκαλιζομαι διὰ τελευταίαν φοράν. Σώθητι, σὲ καθικετεύω· φεῖδου τοῦ χρόνου· καὶ ἐνθυμοῦ πάντοτε τὴν τρυφεράν ἡμῶν φιλίαν· σὲ παρακαλῶ μόνον νὰ μοι κάμῃς τὴν χάριν, ὡς μοι ὑπεσχέθηκες, νὰ ὑπάγῃς πρὸς τὸν πατέρα μου· θὰ ἦναι πολὺ γρη῏ως ἤδη, λίαν ἀξιολάμπης! Ὑπάγε νὰ τὸν παραμυθήσῃς· ἐὰν δὲ δέσται συνδρομῇς τις . . . φίλε μου . . .

Ταῦτα λαλήσας ὁ Ῥογήρος ρίπτεται εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀντωνίου χύνων δάκρυα ποταμηδόν· ἡ καρδιά του εἶχε κατασπαραχθῇ. Κλαίει, Ῥογήρε! εἰς τὴν παρούσαν περίστασιν ἔχομεν χρειάν θαρρῆρος καὶ εὐχὴ δακρύων. Μὴ ἀνθίστασαι πλέον. Ἐὰν ἐπὶ μίαν στιγμήν ἀκόμῃ διατάξῃς, ἀπωλέσθημεν! δὲν θέλομεν ἐπιτύχει ἴσως ἄλλοτε παρομοίαν εὐκαιρίαν. Ἐκλεξον, ἡ ἀφες με· νὰ σὲ ὀδηγήσω, ἡ συντριβὴ τὴν κεφαλὴν μου ἐπὶ τῶν βράχων τούτων.

Ὁ Γάλλος φαίνεται ἐναντιούμενος εἰσέτι, ἀλλ' ὁ Ἀντώνιος θεωρεῖ αὐτὸν περιπαθῶς τὸν ἐναγκαλιζέται προβαίνει πρὸς τὴν κορυφὴν ἐνὸς βράχου, καὶ ρίπτεται μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν καταβυθίζονται, πλὴν μετ' οὐ πολὺ ἐπαναδύουσιν αὐθὺς ἐπὶ τῶν κυμάτων. Ὁ Ἀντώνιος κολυμβᾷ ὄλος δυνάμει κρατῶν τὸν Ῥογήρον, ὅστις φαίνεται ἀντιπαλαίων εἰς τὰς συμπαθείας τοῦ φί-

λου, τὸν ὅποιον φέρεται μήπως συμπάραυρήνῃ εἰς τὸν ὀλεθρόν του.

Οἱ ἐν τῷ πλοίῳ ἄνθρωποι ἐκπλήττονται ἀπὸ θέαμα, ἔπερ νὰ διακρίνωσιν ἐναργῶς δὲν ἐδύναντο ἐφ'αντάζοντο ὅτι ἐνθαλάττιόν τι τέρας ἐπλησίαζεν τὸ πλοῖόν των, ὅτε ἕτερον ἀντικείμενον στρέφει τὴν περιέργειάν των βλέπουσι λέμβον κατεσκευασμένως ἀποπλεύσασαν τῆς παραλίας, καὶ καταδιώκουσαν ἐν τάχει, ὅ,τι εἶχον ἐκλάβει ὡς τερατόμορπον ἰχθύν· ἦσαν δὲ οἱ φρουροῦντες τοὺς δούλους στρατιῶται, εἴτινες ἐκπροθυμοποιεῖντο νὰ συλλάβωσι τὸν Ἀντώνιον καὶ Ῥογήρον, ἐξ ὧν εὖτος ἰδὼν αὐτοὺς ἐρχομένους, ἀτεινεῖ περιπαθῶς τὸν φίλον του ἀρχόμενον ἤδη νὰ ἐξασθενῇ, καὶ πειράται νὰ ἀποσπασθῇ ἀπὸ τοῦ Ἀντωνίου. Μὰς δῶκουσι, τῷ εἶπε, σώσθητι, καὶ ἄρες ἐμέ ν' ἀποθάνω· ἐπιβραδύνω τὴν δραπέτευσίν σου! Ταῦτα λέγων κατεδύετο εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, ὁ δὲ Ἰσπανὸς ἐνδυναμωθείς ἐκ νέου, ἔρμας πρὸς τὸν Γάλλον τὸν ὅποιον ἀναλαμβάνει καθ' ἣν στιγμήν ἐξέπνεε· καὶ ἀμφότεροι ἐγένοντο ἄφαντοι.

Ἡ λέμβος ἀμφιβάλλουσα πόθεν ἔπρεπε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν πλὺν της, ἵστατο κατεπεύουσα, ὅτε ἀκάντιον σταλὲν ἐκ τοῦ πλοίου ἐπορεύετο νὰ πληροφορήσῃ περὶ τοῦ διατρέχοντος. Τὰ κύματα ἤρξαντο ἤδη ἐξαγριόμενα. Βλέπουσι τέλος πάντων δύο ἄνδρας ἐξ ὧν ὁ εἰς κρατῶν τὸν ἕτερον, ἔσπευδε νηχόμενος πρὸς τὸ ἀκάτιον, εὐ τινος, εἰ ναῦται αὐθωρεῖ· ἐπετάχυναν τὴν κωπηλασίαν πρὸς βοήθειαν αὐτῶν. Ὁ Ἀντώνιος ἀποκαμῶν πλέον παρὰ μικρὸν ἐδέησε ν' ἀρήσῃ τὸν Ῥογήρον, ὅτε ἀκούσας φωνὰς ἐκ τοῦ ἀκατίου, σφίγγει τὸν φίλον του, συγκεντρώνει αὐτοὺς τὰς θυνάμεις του, καὶ δράττει μετὰ χεῖρα τρέμουσαν καὶ ἐκλελυμένην τὸ ἐν χεῖλος τοῦ ἀκατίου, ἀλλὰ μὴ δυνήθεις νὰ στηριχθῇ, ἤθελεν καταδύσει μετὰ τοῦ Ῥογήρου, ἀν εἰ κωπηλάται δὲν ἀνελάμβανον ἀμφοτέρους.

Ἀτονία τοσαύτη κατεκυρίευσεν τὸν Ἀντώνιον, ὥστε μόλις ἔλαβε τὸν καιρὸν ν' ἀναφωνήσῃ. Συνδράμετε τὸν φίλον μου! ἀποθνήσκω! Καὶ ἡ φρικτὴς τοῦ θανάτου χροιά ἐπεχύθη εἰς τὸ πρόσωπόν του. Ὁ Ῥογήρος, ὅστις ἦτο λειποθυμημένος, ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμούς, ἐγείρει τὴν κεφαλὴν, καὶ βλέπων πλησίον του τὸν Ἀντώνιον ἐκτάδην κείμενον, καὶ οὐδὲν σημεῖον ζωῆς δεικνύοντα· πίπτει ἐπὶ τοῦ σώματός του, τὸ περιπτύσσεται, τὸ καταβρέχει μετὰ τὰ δάκρυά του, καὶ ὀλοφύρεται ἀνακραζέει.

— Φίλε μου! εὐεργέτα μου! ἐγὼ εἰμὶ ὁ φονεὺς σου! Ἀγαπήτε με! Ἀντώνιε, δὲν με ἀκούεις πλέον! Οὕτως λοιπὸν ἀντήμειψα σὲ τὸν σωτήρα τῆς ζωῆς μου; Ἀχ! σπεύσατε νὰ μοῦ ἀφαιρέσητε αὐτὴν τὴν ἀθλίαν ζωὴν! δὲν δύναμαι νὰ τὴν ὑποφέρω πλέον! ἀπώλετο ὁ φίλος μου.

Ὁ Ῥογήρος πειράται ν' αὐτοχειριασθῇ, ἀλλὰ τῷ ἀφαιροῦσι τὸ χεῖρος ἀπὸ τὰς χεῖρας· γνωστοποιεῖ ἐν μέσῳ λυγμῶν εἰς τοὺς ναύτας τὰ κατέκαστα τοῦ γεγονότος· καὶ ἐνδελεχῶς ἐπιπτε ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ Ἀντωνίου. Νὰ μὴ μ' ἐμποδίσῃ τις ν' ἀποθάνω! Ναί (ἔλεγε καταφιλῶν τὸ κάτωχρον ἐκεῖνο σῶμα, καὶ καταβρέχων αὐτὸ μετὰ δάκρυα). . . Φίλε μου, θὰ σὲ ἀκολουθήσω. . . ἔλεος εἰς ἐμέ! Δι' ὄνομα τοῦ Ὑψίστου ἀρετέ με ν' ἀποθάνω!

Ὁ πανάγαθος Θεὸς συγκινούμενος ἀναντιρρήτως ἀπὸ τὰ δάκρυα τῶν δυστυχῶν, ὥσταν ταῦτα εἰλικρινῶς ὦσιν, ἐκφαίνει τὴν ἀπειρὸν αὐτοῦ ἀγαθότητα. Ὁ Ἀν-

τώνιος τέλος πάντων στεναγμὸν ἀείρει, πληροὶ χαρᾶς τὸν Ῥογήρον, ὅστις ἐκτός αὐτοῦ ἀναεῖται.

— Δὲν ἀπέθανεν! Δὲν ἀπέθανεν! Πάραυτα δὲ πάντες οἱ ναῦται προθύμως ἐπιδαψιλεύουσι φιλοστόργους περιθάλψεις εἰς τὸν γενναῖοφυχον Ἰσπανὸν, ὅστις ἀνείγει τοὺς βεβαρυμένους ὀφθαλμούς του, καὶ τὰ πρῶτα βλέμματά του ζητοῦσι νὰ προσηλωθῶσιν εἰς τὸν Γάλλον, τὸν ὅποιον ἄμα ἰδὼν ἀνεφώνησε. Κατῶρθωσα νὰ σώσω τὸν μυριακριβὸν μου Ῥογήρον!

Ἀφ' οὗ τὸ ἀκάτιον ἐπανήλθεν εἰς τὸ πλοῖον, οἱ δὲ οὗτοι ἄνδρες ἐμπνέουσι πολὺ σέβας εἰς ἅπαν τὸ πλῆρωμα, τηλικαύτην ἐπὶ ῥῆσιν ἔχει ἡ ἀρετὴ εἰς πᾶσαν ἀνθρωπίνην καρδίαν! κινεῖσι τὴν εἰλικρινῆ προσπάθειαν πάντων τῶν ἐν τῷ πλοίῳ οἵτινες διαμφιστῆτοῦσι τὴν ἡδονὴν νὰ τοὺς περιποιηθῶσιν.

Καὶ ὁ μὲν Ῥογήρος φθάσας εἰς τὴν Γαλλίαν, τρέχει εἰς τοὺς κόλπους τοῦ πατρός του, εἰς τὸν ὅποιον ἐπαναφέρει τὴν εὐημερίαν, καὶ γίνεται πορθημὺς ἐν Βερσαλλίᾳ. Ὁ δ' Ἰσπανὸς εἰς ὃν εἶχον προσφέρει θέσιν δι' αὐτὸν ἐπωφελεστάτην, ἐπρόκρινε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν παντάλιναν οἰκογενεῖάν του· ἀλλ' ἡ ἀπουσία αὐτοῦ ἡλάντωσε παντάπασιν τὴν ἀκραφιῇ αὐτῶν φίλιαν, ἐν ᾗ διετέλεσαν πιστοὶ ἀλληλογραφεῖντες μέχρι τῆς τελευτῆς τοῦ Ῥογήρου, ὅστις καὶ ψυχρῶν ὠμίλει περὶ τοῦ φιλάτου τοῦ Ἀντωνίου.

A. Z.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Ο ΘΑΛΑΣΣΟΠΟΡΟΣ ΚΩΚ.

— Ο —

« Ὁ Ἰάκωβος Κώκ, εἶναι ἀναντιρρήτως εἰς ὅλα τοῦ κόσμου τὰ μέρη περιδοξος, καὶ παρουσιάζεται πάντοτε ὡς πρωτότυπον εἰς τὴν ἀμιλλαν τῶν θαλασσοπόρων, οἵτινες εἰς τὰ ἱχνη αὐτοῦ βαδίζοντες, δὲν ἐλαβον μέχρι τοῦδε ἀντικείμενον ἄλλο, εἰμὴ τὸ νὰ τελειοποιήσωσι τὰ γεωγραφικὰ ἐργασίας του.

» Τὴν σήμερον αἱ περίξ τοῦ κόσμου περιηγήσεις δὲν παρουσιάζουσι πλέον πολλοὺς καὶ μεγάλους κινδύνους, καὶ μ' ἔλα ταῦτα μία μόνον τοιαύτη ἀρκεῖ τὴν σήμερον ἐνὸς ἀνθρώπου νὰ καταστήσῃ ὁ Κώκ ἐκαμὲς τρεῖς τοιαύτας περιηγήσεις εἰς τὸ διάστημα ἑνδεκα ἐτῶν καὶ ἑδω- νήθη νὰ διαλύσῃ οὗτος μόνος, τὰ τρία δυσκολώτερα καὶ μεγαλῆτερα ἀντικείμενα, ἅτινα ἐπησχόλουν τῆς ἐπο- χῆς ἐκείνης τοὺς γεωγράφους.

» Ἐπεχείρησε τὴν πρώτην περιήγησίν του κατὰ τὸ 1768 ἔτος, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ παρατηρήσῃ εἰς μίαν τῶν νήσων τοῦ μεγάλου ὠκεανοῦ τὴν διάβασιν τῆς Ἀφροδί- τῆς ἐπὶ τοῦ δίσκου τοῦ ἡλίου.

Ὁ Δαλρύνπλης ζωγράφος ἐπιδέξιος, ἀρχετὰ ἤδη γνωστὸς τότε διὰ τὰς εἰς τὰς Ἰνδίας ἐργασίας του, εἶχε συνθέσει τῆς ἐκδημίας αὐτοῦ τὸ σχέδιον, καὶ ἡ βασιλικὴ ἐταιρία τοῦ Λονδίνου εἶχε συντάξῃ τὰς ἐπὶ ταύτῳ ἐδηγίας· ἡ μεγαλῆτέρα περιέργεια ἐκινεῖτο παν- τυχθεν, καὶ αἱ ἐσπερμέναι κεφαλῇ, συνεμερίζοντο τὴν γενικὴν πρὸς τοῦτο προθυμίαν· ἀλλ' εἰς τὸ βασιλικὸν Ἀγγλικὸν ναυτικόν, δὲν ἐγνώριζον τινα ἔχοντα τὸν ἀνήκοντα βαθμὸν, εἰς τὸν ὅποιον ἐδύναντο τοιαύτην ἀ- ποστείλῃν νὰ ἐμπιστευθῶσι.

Ὑπῆρχε τότε εἰς στάσιν ὑποδεῇ Ἰάκωβος τις Κώκ, υἱὸς ὑπὸ γένετον ἐπαύλειος, ἔχων ἡλικίαν 40 ἐτῶν· ὁ ναύ-